

Iskolám, az egri Tinódi*

Tisztelt Akadémia! Amikor tudomásomra jutott, hogy *Iskolatörténet – Iskolám története – Kiemelkedő pedagógus egyéniségek* címen tartják a 2015. évi Ifjúsági Akadémiát, azonnal megfogott a téma. Felkerestem az iskolám nyugdíjas igazgatónőjét, Bolla Károlynét. Elmondtam, hogy szeretném ezen az akadémián a volt iskolámat bemutatni, és ehhez kértem a segítségét. Ő azonnal igent mondott, amit megköszöntem. Így kezdtem hozzá a gyűjtéshez!

A 9-es, azaz „a Tinódi” Eger Felsőváros lakótelepének legrégebbi, 1973-ban megnyílt iskolája. Ide jártam én is nyolc évet. Az iskola testnevelés tagozattal indult, ami átkerült az 1979-re felépült 6-os számú Általános Iskolába (ma Balassi Bálint Iskola). Ezért az 1982/1983-as tanévben az iskola profilt váltott, bevezetésre került az ének-zene tagozat, aminek mi tanulók nagyon örültünk.

Az ének-zene tagozat mellett az 1989/90-es tanév alternatív Értékközvetítő és Képességfejlesztő Programmal (ÉKP) kezdett dolgozni. Boldogok voltunk, emlékszem, amikor a néprajz, benne a szövészet, fazekasság, virágkötészet, tűzzománc, néptánc, sakk szakkörök kezdtek működni az ének-zene tagozat mellett, mivel elsős koromtól „honismereti-népművész” szakkörbe is beiratkoztam, amit a Forrás Gyermekek Szabadidő Központ hirdetett meg. Így részt vehettem minden nyáron a honismereti-népművész táborozáson, amit azóta is, középiskolásként is folytatok. Az általános iskolában láttam először szövészeket, azaz *eszvátát*, annyira beleszerettem, hogy örömmel szövök, de minden kézművesiséget kiprobáltam már. Most a nyári táborozáson kézifonásokat és szövést is tanítottam a táborozóknak.

Visszatérve iskolám történetére, 1994-ben névadót választottunk, és a 9-es helyett *Tinódi Sebestyén Ének-zene Tagozatos Általános Iskola* lettünk. Több név is felmerült, az iskola vezetősége bevonta a gyerekeket, szülőket is, és az ő szavazatuk alapján kapta a Tinódi nevet. Mivel az egri vár történetét, harcát megénekelte, így a miénk lett maga „a Tinódi”! Az iskola falán dombormű hirdeti a névadóunkat. Pusztai Ágoston szobrász állított nekünk, diákoknak és a városnak örök emléket. Gyönyörű névadó ünnepség keretében leplezték le a domborművet. Ekkor ezer tanulója volt az iskolának, mert a lakótelep bővült, a gyerekeknek iskola kellett.

A 2004/2005-ös tanévben ismét váltás következett, adaptálta az iskola a Nemzeti Tankönyvkiadó kerettantervét. A „tagozat” elnevezés megszüntetése ellenére megmaradt, megőrizték az emelt szintű ének-zeneoktatást. A Tinódi Sebestyén Általános Iskola a 2007/2008-as tanévtől új, integrált intézményrendszer tagintézményévé vált, megszűnt az önállósága, de a népszerűsége nem! Az intézmény ma is a város és szűkebb környezet, a Felsőváros szerves, aktív része maradt. Hagyománnyá vált, ma is működik, hogy a lakótelep óvodásait, nyugdíjasait meghívják az iskola rendezvényeire, ünnepségeire. Művészeti csoportja ma is rendszeresen fellép Eger város rendezvényein.

Az iskola kétszintes épület. Az alsós tantermeken kívül szaktantermek, tornaterem, fejlesztőszoba, könyvtár segíti a pedagógusok munkáját. Rendelkeznek orvosi szobával, ebédlővel, iskolai büfével. A szabadidős tevékenységek helyszínei az udvar (kis és nagy udvar), valamint a zöld udvar. Mesélte az igazgatónő, hogy amikor megkezdődött az első tanév, egy kiöregedett mozdony fűtötte az iskolát, pallokon jutottak be az épületbe a tanulók és a pedagógusok.

Örömmel emlékeznek a kezdetekre, mert érezték, mindent a lakótelepi gyerekekért tesznek. Még helyiségeket is béreltek, mert egyedüli iskola volt akkor a Felsővárosban, és minden gyereket felvettek. Még az ebédlőben is folyt tanítás. (Melyik a világ legnagyobb városa? Eger, mert Felsőváros Csebokszári, az alsóváros Kanada volt!)

Az iskola szakos ellátottsága 100 %-os. Az átlagéletkor 40–55 év között van. Szakmai munkaközösségek kiválóan segítik az oktatást. Továbbképzéseken vesznek részt a nevelők. Kiemelt feladatuk a tehetség gondozás. Akkreditált végzettségük van tehetség gondozó pályázatokon való részvételre. A 2014/15-ös tanévben a tanulói létszám 405 fő volt. A 16 tantermes iskolában 17 tanulócsoport működik, a jelenlegi harmadik évfolyamon három osztály. Ezért 2012-ben a tánctermet osztályteremmé kellett átalakítani. A tanulói létszám 27%-a emeltsintű ének-zene képzésben részesül.

Az iskola pedagógiai alap gondolata: *a gyermek ember*. Egységesnek tekintik az iskolát, a kultúrát, az értéket és a gyermeket az alkotó embert. Minden gyermekben van valamilyen adottság, amit készséggé, illetve képességgé lehet fejleszteni. A nevelők célja a komplex személyiségfejlesztés, amelyben nagy szerepet kap a művészeti nevelés és nemzeti értékeink ápolása. Ezért hálával gondolok az iskolá-

* Elhangzott a XX. Országos Ifjúsági Honismereti Akadémián. *A Szerk.*

A Tinódi Sebestyén Tagiskola

ra. Kiemelt szerepet kap az anyanyelvi nevelés, az ének-zene, az idegen nyelv, a testnevelés és az informatika.

Az emelt szintű ének–zeneoktatás összeforrt a színvonalas művészeti neveléssel. A zene, a képzőművészet, a mozgás, a művészetek személyiségfejlesztő ereje óriási. Mindnyájunkban ott lakozik, csak sokszor nem tudunk róla. Ezért a nevelőtestület mindent megad a tanítványainak, hogy kiaknázhassák azokat. Ezt megtették minden évben. A környezettudatos magatartás alapozása érdekében célja az iskolának az *Ökoiskola* cím megtartása is.

Kodály Zoltán mondta: „A kultúrát nem lehet örökölni. Az elődök kultúrája egykettőre elpárolog, ha minden nemzedék újra meg újra meg nem szerzi magának.” Nos, az iskola élt ezzel a gondolattal. 1982-ben a kodályi „mindennapos” énekórászámmal indult. Két énekkarral működött a tagozaton (alsó és felsős), sőt, egy kamarakórus a normál tantervű osztályok tanulóiból. De folyt a furulya, a néptánc, a báb és a népzene oktatása is.

1995-től büszkélkedik az iskola kamarazenekarral is. Büszkék voltunk arra, hogy a németországi testvérvárost énekkarunk köszöntötte Németországban, de énekeltek Kölnben a Dómban, Salzburgban a főtéren, Csíksomlyón, Csíkszeredában is. Amikor Egerben a Bazilika megkapta Németországtól az új harangot, énekkarunk köszöntötte azt.

Itt szeretném megköszönni Ágostonné Zsuzsa néninek azt a szeretetet, amit nekünk, nekem az énekkarban átadott, az énekléssel repített minket a mennyekbe. Énekkarunk *Az Év Kórusa* lett, az országos minősítést is Zsuzsa néninek köszönhetjük. A legnagyobb kitüntetést a várostól Zsuzsa tanárnő megkapta. Gáspár Andrea tanárnőnek is sok köszönettel tartozom a néptánc megszerettetéséért, az „örömtáncolásért”. Sajnos ő már az égieknek tanítja a néptáncot. Hálával emlékszem minden próbára, fellépésre, amit vele átéltünk mi táncosok. Bolla Károlyné igazgatónőnek a gyerekekért végzett fáradtságáért és a földrajzórákért jár tőlünk sok köszönet. Turzó Ildikó tanárnőnek, amiért megkedveltette velem a néprajzot és főként a matematikát. Katonáné Ica néninek a versenyekre való felkészítést köszönöm. Mindig segített a pályázatok megírásában. Fáradhatatlan volt! A TDK regionális versenyéig jutottam el.

Meg kell hogy említsem Bolla Károlyné igazgatónőt, ő szervezte meg a nagyszülők munkaközösségét is a városban. A nagyszülők hozták, vit-

Az Év Kórusa, 1999

ték, kísérték a tanulókat, mivel a szülők dolgoztak, velük szívesen dolgozott eredményesen. Nem szabad elfelejtenem a szlovákiai sítáborokat sem. Ezek szervezésével a volt iskolánk járt az élen.

A továbbiakban a tanítványok közül megemlítem azoknak a nevét, akik innen indultak el és szeretek hírnevet az iskolájuknak. Szemenyei Agnes reumatológus orvos lett, itt tevékenykedik Egerben. Kohár Lajos diplomata lett. Ágoston Kata és Péter színészek Budapesten. Szekeres Adrienn a város arca, énekével hódít. Szilágyi Zsuzsa az országos Autista Szövetség elnöke. Fitala Dávid állatorvos Budapesten, Papp Judit a Szilágyi Gimnázium tanára lett. Juhász Ildikó jogász Egerben, Thumerer Éva bírósági tanácsos, Murguly Mónika parlamenti jogász, Rostás Bea Piros szobrász, sok országban szabadtéri szobrai hirdetik, ő is ebben az iskolában kezdte iskolás éveit. Zaj Orsolya egykor a TDK-án első lett, most a Nemzeti Múzeum munkatársa. Grósz Katica holland cégnél vezető beosztásban dolgozik Budapesten, Grósz Zsuzsa, a testvére a kézművességben jeleskedik, kiváló tűzzománckészítő. Tósi Virág tájfutóversenyen az elsők között van. Sorolhatnám még tovább a volt iskolám híres tanulóinak neveit, akik mint anyák, nagymamák viszik és továbbítják gyerekeiknek, unokáiknak a sok szép élményt, a tanultakat.

Köszönöm a sok segítséget, amit kaptam még most is a volt iskolámtól! Kívánom, hogy folytassák áldozatos munkájukat a gyerekekért!

(Az egri Szilágyi Erzsébet Gimnázium és Kollégium tanulójának munkája, felkészítő tanár: Somfai Tiborné)

Basa Evelin

A miskolci Fáy András Görögkatolikus Közgazdasági Szakközépiskola története¹

1917. október 3. Iskolánk jogelődje Női Felsőkereskedelmi Iskola néven kezdte meg működését a város lakói által csak „cérnaegytemnek” becézett női ipari iskolában. Azért nem szeptemberben, mert az iskolaalapítás és az iskola helyének kijelölése körül nézeteltérések akadtak. A tanítás két tanteremben folyt, és a képzés ekkor még hároméves volt. Helyileg az épület a mai Déryné utcában volt található, és ma a Színészmúzeumnak ad otthont. Első igazgatója Vértesy Sándor volt. Őt egy évvel később Bank Sándor követte.

Az 1918/19-es tanévtől kezdően megváltozott az iskola helye. 1918 nyarán a női ipari iskolából a Papszer utcai Városi Múzeum emeletére költözött a „leánykeri”, miután az iskolafenntartó a Papszer utcai múzeumépületet emeleti traktusát az iskola céljaira utalta ki. Itt 4 helyiséget előadóteremnek rendeztek be, egy terembe – a tanári szobába – a könyvtárat és a kémiai-fizikai felszereléseket állították be, és egy szobát igazgatói irodának alakítottak át.

1919-ben négy évfolyamossá szervezték a felsőkereskedelmi iskolákat, így iskolánkat is, és ezzel a magyar iskolarendszerben teljes jogú középiskolává vált. Az iskola egyre népszerűbbé vált, sokan kívántak felsőkereskedelmi tanulmányokat végezni, emiatt egyre szorítóbbá vált a létesítményhiány, a múzeum és a kereskedelmi leányiskola az adott körülmények között nehezen tudta ellátni a feladatait. Bank Sándor igazgató szavait idézve: „*e fehér, boltozatos, klastromszerű falak egészen bizonyos, hogy ma már nem valók modern iskola befogadására*”.

Ez a helyzet cselekvésre készítette a fenntartókat: Miskolc város képviselőtestületét és Hodobay Sándor polgármestert. Nekik köszönhetően 1926 szeptemberétől új iskolaépületben – mai közismert nevén: a Zenepalotában – folytatódott a tanítás a Négy évfolyamú Női Felsőkereskedelmi Iskolában. Hat osztályban folyt a képzés. Ekkor már iskolánk jól felszerelt kémia-fizika szertárral, tornateremmel, gépiróteremmel, könyvtárral rendelkezett. Miskolc legjobban ellátott iskolája volt abban az időben a tárgyi feltételeket tekintve. Egyetlen szépséghibája volt a dolognak, hogy társbérlet volt egyben, ugyanis a városi zeneiskola is ebben az épületben kapott helyet.

1940-ben névváltozás következett be, mivel az 1940-41. iskolai évtől a vallás- és közoktatásügyi miniszter az ország valamennyi felsőkereskedelmi iskoláját kereskedelmi középiskolává szervezte át. Iskolánk új neve: Kereskedelmi Leány középiskola.

¹ Elhangzott a XX. Országos Ifjúsági Honismereti Akadémián. *A Szerk.*